

Universal Declaration of Human Rights - Lamnso'

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Sá' Yee Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wìr Msòŋ

Shúu Fù

Mo kí dzàèn kì kiíyín jì viwìr ve vìr msòŋ ví dzà á fómo Nyùu wùn à jì ghay ngàŋ seé kfəə wìr msòŋ sí dzà kinsəŋ ke vitaaví, suuyrú wùn à nyaán é kitu ke nsay,

Mo tà'ntéŋ wùn à nyaán fó ghay wìr msòŋé kù dìnèŋ ne laàyeé a dzè wo lìi nyàm se kwa' wo wù bivirin vífí vé wíri wùn à woŋ wo wíri kì kér fó a yu vijun ve kisunŋnìn keé ngèngèr wùn à Bìímée, a'fó a dzà là fan wùn à fo kitan kì sìin kì kiíyín jì dzà á shíi wo tavín wo wìr dzəm,

Mo kí dzàèn é shíi jì nsər kɪŋ á ghay wìr msòŋ fo wíri shwiíy kilòŋ e wiy e rər sí bì' fo bó á yò' dzəə kér dzəə yimò' fóo sə vitú vév fó sa' vitaavíi wùn á nə'sí,

Mo kí dzàèn é shíi fóo yìi é vitúm vi wáa kòŋnén,

Mo wír veé Kintatì ke vitum veé kitu ke nsayi fèrìn ne nsər fóo səə bíímé yév e kùm kinsəŋ ke gháy wìr nsòŋ, fóo dìn viwìr wùn à viku'ùy vé wìr, à virénrénj vé lùmèn w'ŋ wíy, e kfən wáy wáyín jì kikuúyí ke wòŋ wùn à Dzə'əm ye juŋe dzè é mvə vitaaví ve du'un ví,

Mo vitúm ve dzàèn ngàŋ se Kintatì ke vitum veé kitu ke nsay vi kà'àn ne fo áwunee vitu jì á wiy suusín wo', e so fo wìr dzəm wáa ker għvém e kfən a lèm nsər see kùm ghay wùn à vitaaví vé wíri.

Mo wìr dzə'm kiiy ghay sìn wùn à vitaaví vìn vi, kí dzə é shíi fo ŋkà'mé vèn wáa dzə eyiìn,

Mo kí dzàèn ben,

Dzə'əm Ye Ku'ùne

Nèn fùŋ

Sá'yee Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wìr Msòŋ Rən, jì mfi' njiìn yee rénj fo wíri wùn à vitúm vi vidzəm, e dú e máy jiwìr wò'ón mò'ón wùn à Vintatì veé wòŋ vi, mo á lem s'a'rən ghán sidzəm e vífí, a wiy a mùm e mvèm yè'éy wùn à duŋrìi fó a tavír għvém gháy sìn wùn a vitaaví vìn vi, shishár shishàr, e mvém wóŋ wùn ákitu ke nsay fó yìi, aá kiíy e kfən a lèm kijuujùn e mvèm wìr veé vitum ve dzəəŋ ngàŋ si wùn à wír veé vitum ve áwune sar sá'rən vi.

1

Á dzəə wir dzəm rénrenj fó għvəm wùn à fó ghàŋ, á yo' dzəə wir msòŋ jì kwàn. Wìr dzəm k̀m k fómo woo fó kwà'tì wùn à fó vífí, a wù kér fó a yìi e wùmò' woo wír moo fər və.

2

Wìr dəm kér ghay wùn à vitaaví ví vidzəm mo sá' rəne suuyin là nya' kìn kùm rám, nshòm, kìn lumèn kìn Wííy, kìn lám, bíímé yee kùm Nyùu, dzəə sa', kwa'tì símó'sí, kitúm wùn à ŋkè' se dzə'əm si, kén, kidzəəy kìn anta' á mó'ó.

3

Wìr dzəm kér vitaaví fó a dzə e tin, fóo yìi mo wù ta' a yìi e kfən a dzə e kɪŋən.

4

Wír yò' kér fó a lìm vikwàn, kìn a lìm lim yee là vikaanè. Vikwàn wùn à mfiìnè wír msòṇ, kìn dzè é dzæ rənè yò' kér fó a dzæ.

5

Á yò' kér fó a nyàvrì e wír a yìi kfəə kinyò ke kí wáa kìn moo ji wír yó' dzè á wír bèy.

6

Fo nsər si, wír dzəm kér ghay virə' vidzəm fó a yensín ji wír.

7

Wír dzəm dzè rénṛén é sar nsər. A nsər kér fó a shìy wun rénṛén là nya'. Nsər kér fó a kìn wir dzəm rénṛén là nya' e ghan se kinyà' kí nàen ne e nèn bvə' sá' wír msòṇ rən. Lá wír yò' a bayír wíri ji á wáa leéy á mó'ó ntén.

8

Wír dzəm kér ghay ji nsər yeé wònṇ nəé e wun kinyò, e tàr kijun e ghan se wír /wíri bvə'ən nsər ye wonṇ foon kìn ye yì dzəən é ṇwà' nsər woó wònṇ, ji yì wáa shìy wun/áwune.

9

Lá wír yò'wìy koò wír e fin e lav, e nə'sì kìn e jùm fo wònṇ, a bó nsər yeé wònṇ yo' biimé.

10

Wír dzəm kér ghay rénṛén fo á sá' nsa'rə là kilo', a wù kér ghay ji á sá' á nsa' rə é lav nsa' yeé ṇgèṇṇèr ye yì tíy fo wun kitu, kfən sá'nsa' rénṛén mo yì dzəən là kilo' fòo dìn vitaáví ve wù kéri wùn à vinyo ve wù kér fòo yìi vi wùn à nsa' yee kùm wun.

11

1. Wír dzəm wo á toyin wun e kinyó kér ghay fo kwa'tìi wáa dzə ji wù dzə á là jay, e meé e ghan se wù tiim e ṇgèṇṇèr e kibà' ke nsa' áá sá' wun rénṛén mo nsər dzəən, e bóo yen jay və bì' fo dzəən fen fo dzə dzəá sí fəə'sín fòo sə wun.

2. Bó yò'dzè á koò wír ji bì' fo wù bù'un kinyo, kìn dzə kinyo kee là ndzən ke á gov wír sho, e sar nsər wónṇ kìn yeé kitu ke nsay e ghan se kinyo kee shooy ki kooyin, a bó yò' dzə á fò ṇge' là' ye yì shaa kinyo ke ṇwèrín kì bù'un e ghan se kinyo kì kì kooyin.

12

Á yò' kér fòo nəè e wír kilitì ké dzə'ə'm, kfəə', lá', ntum si kìn fó a ròn ghvám rá, kìn yìr rá, a bó yò'dzè mo nsər ta'à. Wír dzəm kér ghay fo nsər kìn wun fo vinyò fèn.

13

1. Wír dzəm kér ghay fó a ghan a shííy ááwuneé mvəm wonṇ mo wù koṇé.

2. wír dzəm kér ghay fòo fəə fo wònṇ wúmó'ó kìn fo vəə, e kfən a ker vitaáví fòo kfən e bàṁ e wun wònṇ.

14

1. Wìr dzèm kër ghay wo dzè wù wàa tà' e kfèn a yu vijun ve kibeèy fó kinjuyri wìr kìn dzè é kitum kiné kí.
2. Kibeèy kin ki yò'dzè kí wàa dzə fo wír vee mo a nyén fo nsa' se bó sí yo' kùm dzəə sa' yeé wòn wùn à vinyo ve bó ví yò' tóm ashíí wùn à nsər se vintatì veé kitu ke nsay.

15

1. wìr dzèm kër ghay e wun wòn fó a dzə wan Nsay.
2. Bó nsər yo'biimé ji á shá'nín á wír fo wun ghay moo wan nsay kìn fóo sha'nín ghay vé fo wù kúvsín kitúm kfə (woŋ vé')

16

1. Vilum wùn à Vikiy ve á kuyin ne là biíy kùm rám, woŋ wùn à biímée, á kër ghay fó a ker tátí vijin, a fèr kfəə. Áwune kër vitaáví rénrŋ é ghan sé tátí vijín, e mvəm dzə'əm tátí vijin wùn á ghan sé jàvsin.
2. Tátí vijiné kù dzə cá' a dzə cá' a dzə fo Wiíy wùn Lùmèn ve á biimen fo áwune vitu ji dzə á wàa dzə.
3. Kfəə dzə fómo Nyù, a kfèn dzə kintatì ke ŋgwàrìn wòn, a kitúm wùn à woŋe kër fó a kìn.

17

1. Wìr dzèm kër vitaáví fó a ker vífá vé fo wun kitu rénrén mo dzə wù wàa ker e kintatì wùn à wír á mó'ó.
2. Nsər yo'biimé ji wìr wùmò' kinen á wír wùmò' fo wun keŋ.

18

Wìr dzèm kër ghay fó a ker kwa'tì rá, vífí vé wùn à biímé rəə. Ghay rəne tátí vitaáví vee fóo kuvsín dzəə biímé Nyúy, fo wun kitu kìn é Kintatí wùn à wír á mó'ó wùn à é ŋgèŋgèr kìn kintatì fóo dìn biímé rá moo é dùnrì, e yìi, e ghvəm wùn à fóo lèm nsər.

19

Wìr dzèm kër ghay fóo shù kinyo wùn à fóo suúy kwa'tì rá; ghay rəne fó vitaáví fo wìr wáa tiy e wun nshù là kinjivir wùn à fóo tà', e səəsí, e kfèn sàmèr sá'ka wùn à kwa'tì si e dzəə see mo sá'ka yìi ghánen sho e kitu ke nsay là biíy.

20

1. Wìr dzèm kër ghay fóo tarnín wùn à wíri e kfèn tátí kintatì ke dzə'əm yee nyaán.
2. Lá wìr yò' kàn wír ji wù tátí á kintatì ke bó yò' dzəən koŋ rá.

21

1. Wìr dzèm kër ghay fóo a dzə e mvəm sa'yee wun wòn, fo wun kitu kìn fóo sho' wíri aá li kirə' kfə.
2. Wìr dzèm kër ghay rénrén fóo li kinyo kfə e dù sho e virə' vé lìm vee wun wòn aá ka'ay.
3. Tím sa' yeé wòn wiy a dzə, a dzə mo wíri koŋè. Koŋ rəne wiy a dìn wún é dzəə ye á wiy a sho'tí wíri shó e ghan sí ghan sí là kilo', a shó' tí rəne wiy a yìi wìr dzèm wo wù kuyin ne wùn à virénrén ví, aá wiy a sho' e kilitì kìn é dzəə yee réŋ yimò' ye yì shwinen rən.

22

Wìr dzàm, moo wír woó wòn kér ghay ló a dzə e kinèn, e klèn a yen ji wonje wùn à vitúm vimó' ví suúsín á wó, a kin wun rénrénj mo káw kìn kénje dzəə'n é wòn si wòn si, e kùm ghay dzəə ken, dzə'əm wùn á líí wonj wov ve dzəən ku fó wun viwír wùn, wùn à ghwáme.

23

1. Wìr dzàm kér ghay fó a ker lim. Fóo sho' kfəə lim ye wù konè, e laá yò' a bo' wun, é wù wáa lim lim a yu vijun wùn à ji wù wáa dzə e kinèn fó kibun ke lim.

2. Wìr dzàm wo wù lim lim rénrénj kér fó a ker vila'ay rénrénj là nya'.

3. Wìr dzàm wo wù lim lim kér ghay fó a ker vilaámé vee rénj ve ví gheenén wun ve dzə ví tòw wun wùn à kfəə rəə ji a dzə yí wáa ker viwír ve wír msònj, wùn à ntom símó' sí, a shíí fèn dzə se sí wáa kìn dzə'əm rá.

4. Wìr dzàm kér ghay fóo kè' kìn fóo tatí vintatì ve ví kin lim rá vee wun kòn.

24

Wìr dzàm kér ghay fóo meèmè fo shuu lim a yìí kifá ke wù konè, e tátí wùn à ghán sé lim se sí wáa dzə sì gheénén wùn à vishiíy ve bam vi, a meemè yee kè' fó ngàm ye yí wáa ker vilaámé.

25

1. Wìr dzàm kér ghay fóo a ker dzə'əm ye yí wáa dzə e gheénén fóo yìí é wún wun wáa dzə e távín wùn à kfəə rəə, moo fó viyikír, ndzəy, lav wùn à shív si, a vinyo veé shíí ve ví wáa sə wun, e kfən a ker ghay fo á wáa leéy fo wun e ghan sé kibun ke lim, se yásí, sé ndzəm, sé vɪŋkfə, sé vidzəənè kin kighà' woó dzə'əm wo wù shaàne vitaáví vá.

2. Yìy wùn wàn kér ghay fó a ker leéy wùn àsá yee jeéyí. Wón adzəm ve a dzəən kìn é mvəm tátí vijin kìn é visàkii kér ghay rénrénj fó a dzə à kinèn é dzə'əm.

26

1. Wìr dzàm kér ghay fóo ye'éy ɲwà'. Yé'éy rəne kér fó a dzə kisán, a kí fèm ghà'é le, e ɲkè'se á dzəə yìy yé'éy sho yíyín. ɲkè' yé'éy ye yiyín rən kér fó a dzə kù fo wír dzəm. Yé'éy fèr wùn à yé lime kér fó a dzə tèéter fo wír dzəm. Yé'éy se tavkín sí se sí shaàn sìn si wiy a dzə fo wír dzəm renrénj mo vífí vá ví dzəən.

2. Shíí ɲwà'wo ye'éyíne kér fó a dzə fóo yìí é wir kíy wùn à fóo tavír ghwəm yee kùm ghay wùn à vitaáví vé wir msònj ví. Yí kér fóo kuyír yúnín, a lì vinyo fotèr, a kuyír vɪŋkar e vitúm vidzəm ví mvəm, e mvəm kfəə se wir msònj kìn vitatì ve dzəə bìimé Nyù, e kdèn a tavír lim se kintatì ke vitum veé kitu ke nsay fó a lèw nyaánj.

3. Atàr wùn ààyìyí kér ghay fóo sho' kfəə ye'éy ye dzə á wàa fo e wón véví.

27

1. Wìr dzàm kér ghay fó a tatí là kan e vinyò ve lìi woo wun wòn, e kfən a yu vijun ve fèr, a ker kilín fo kikuuyí ké vinyò ve á tàrìn ne kijun wùn à sé' və.

2. Wìr dzàm kér ghay fó dzə e kinèn fó yir wùn à fó sé' wo wù loòn fo wun fèr kìn dzə yé tàr vinyò, sánj wùn à yé fèr kiwoo.

28

Wìr dzàm kér ghay fó a ker nyaánj e wun wòn wùn á kitu ke nsay, e fí' a ker ghay wùn à vitaáví vá ví mo sá' rəne suuyín.

29

1. Wìr dzè̀m kér fó a lìm, a dzè̀ e wun kilìṇ bì'fo dzè̀n fó cá'cá' fo dzè̀ wù kù̀yír kitú kfé là kinjivìr.
2. Mo wìr dzè̀m dìn ghay sìn wùn à vitaáví vé ví, wiy a sèr cá' vinyo vee mo nsər suuyì, e fí' a kìn kiiy wùn à ghvə́me fo ghàyy wùn à vitaáví vé wìr á mó'ó wùn à f́oo runér réṇréṇ mo lì wo juṇ, nyaáṇ woó wòṇ wùn à dzə'əm ye juṇe e wòṇ wo wìr dzè̀m kér ghay shoo ta'à.
3. Bó yò'dzè̀ a dìn ghay sìn wùn à vitaávi vin vi jeéy e shaà fo dzəə yee mo kintatì ke vitúm veé kitu ke nsay ki ta'à.

30

Ki nyo ki yò'dzè̀ shó e sa' fèn ke dzè̀ kitúm, kintatì kìn wír wù bìnèr jì kí fó wun vitaávi jì wù wàá yìi á kinyo ke kí laar á ghay sí wùn à vitaávi ví ve á saṇen é sa'fèn.
